

Historické základy environmentalizmu a environmentálneho práva (XXXI.)

„Nič nemôže v pamäti ľudí bojovať proti smrti lepšie než život stromu.“

(Nositeľ Nobelovej ceny Maurice Maeterlinck, 1862-1949)

Niektoré druhy rastlín, najmä stromov, stali sa vo viacerých krajinách symbolom ich osobitosti, života a národnej hrdosti, nezriedka znázornených aj v ich štátnych znakoch a na zástavách. Takto zobrazil napríklad Libanon mohutný pyramidálny céder libanónsky (*Cedrus libani*), ktorý fažili za účelom zhotovovania lodí, nábytku, brán palácov a honosných truhliel už staroveké Egypťania, o čom sa dozvedáme z najstaršej písomnej zmienky o dovoze „dreva aš“ na 40 lodiach z foinického Byblosu počas vládnutia faraóna Snofrua (2613 –

Znak Libanonu - céder

2589 prnl.), uvedenej na tzv. Palermskom kameni – dioritovej stéle (z čias 5. dynastie). Barbados prezentuje rozložitý endemický figovník barbadoský (*Ficus barbata*), Senegal fľaškovitý baobab dľaňovitý (*Adansonia digitata*) nad riekou Senegal, Peru chinínovník lekársky (*Cinchona officinalis*), Rovníkovú Guineu mahagónovec úžitkový (*Entandrophragma utile*), citrónovník kurakajský (*Citrus curassariensis*), ostrov Norfolk araukária šitihla (*Araukaria heterophylla*), Seychely lodoicea sečelská (*Lodoicea maldivica sechellarum*) s najväčšími tzv. Šalamúnovými orechmi na svete (50 cm, 17 kg). Mnohé štáty využívajú ako symbol palmu, napríklad kokosovník obyčajný - palmu kokosovú (*Cocos nucifera*) Mikronézia, Maledívy, Benin, Dominika a, samozrejme, Kokosové ostrovy dokonca ako štítonosiča; datľovník obyčajný - palmu datľovú (*Phoenix dactylifera*) Maurítánia a Saudská Arábia, olejnicu pravú - palmu olejovú (*Elaeis oleifera*) Sierra Leone, palmu kráľovskú (*Roystonea regia*) Kuba a Surinam. Pozadie znaku Madagaskaru tvorí obrovský vejár strelčicovej ravenaly madagaskarskej - palmy pútnikov (*Ravenala madagascarensis*) nad poľami. Palmy predstavujú štítonosičov v znaku Pobrežia Slonoviny, Republiky Svätý Tomáš a Princov ostrov, a sú znázornené aj v emblémoch Libérie, Kataru, Guamu, Haiti a na južnom Slovensku v erbe mesta Filakova. Ako symbol mierumilovnosti, víťazstva a užitočnosti ich niekde znázorňujú len listy – ratolesť, nezriedka spolu s vetvičkou olivy európskej (*Olea europaea*), napríklad v znaku Malty a Paraguaya. Olivová ratolesť je v znaku Izraela okolo sedemramenného

Znak Saudskej Arábie - datľovník

svietnika (menorah), zapáľovaného počas sviatku chanuka (od roku 165 prnl.), ale aj Cypru, kde ju v zobáku drží letiaca holubica. V Grécku sa tradične uplatňuje Apolónov vavrín bobkový (*Laurus nobilis*), ktorý zahrnuli spolu s olivovou ratolesťou do znaku Uruguaya a s dubovou ratolesťou do znaku Talianska a San Marína.

Samotná dubová ratolesť tvorí obrubu znakov Estónska a Baskicka, spolu s vavrínovou vetvičkou Francúzska a Mexika; brezová Chakaska, rododendróvová Karačajska-Čerkeska. Tri dubové listy tvoria obsah erbu Novej Dubnice, päť žaludov emblému Dubnice nad Váhom; konáriky brezy znaku Brezovej pod Bradlom a lipy Lipovian. Niekoľko krajín znázornilo vo svojich znakoch aj rôzne typické nestromové rastliny, napríklad Namíbia veličiu podivnú (*Welwitschia mirabilis*), Guayana amazonskú viktoriu kráľovskú (*Victoria regia*), Bangladéš štylizované leknó modrasté (*Nymphaea nouchali*). Nový Zéland si vybral pôsobivú stromovú papraď ponga – cyateu striebristú (*Cyathea dealbata*), V znakoch niektorých štátov a regiónov sa objavujú len kvety, napríklad Nigérie kostus nádherný (*Costus spectabilis*), Južnej Kórey kvet štylizovaného ibišteka sýrskeho (*Hibiscus syriacus*), Hongkongu bauhinie Blakeovej (*Bauhinia blakeana* ako hybridu *B. variegata* + *B. purpurea*), ostrova Mayotte kananky voňavej (*Cananga odorata*) zvanej

900-ročné ginkgo dvojločné v severokórejskom Kesongu

ylang-ylang (po stranách s koníkmi morskými ako štítonosičmi). Do emblému Kanady, ktorej symbolom sa stal list javora cukrodarného (*Acer saccharophorum/saccharum*), premietať sa ukážky všetkých štyroch európskych zakladateľských národov – „francúzskej ľalie/fleur-de-lis“ (kosatec žltý/*Iris pseudacorus*, ktorý štylizovane prezentuje tiež provinciu Quebec, mestá Florencia a Wiesbaden, ale aj skautov), anglickej ruže, škótskeho ostropsa obyčajného (*Onopordum acanthium*) a írského trojlístka dateliny. V mnohých krajinách zobrazili vo svojich znakoch už len dominujúce hospodárske rastliny, resp. ich plody, napríklad kakaovník/*Theobroma* (Ghana), ananás/*Ananas* (Jamajka, Kajmanské ostrovy), podzemnicu olejnú/*Arachis hypogaea* (Gambia), banánovník/*Musa* (Dominika), bavlník/*Gossypium* (Barbados – endemit

G. barbadense, Tadžikistan, Turkménsko, Uzbekistan, Kirgizsko, Tanzánia, Uganda), kávovník/*Coffea* (Angola, Keňa, Kuba, Brazília, Uganda, Tanzánia), citrónovník pomarančový - pomarančovník/*Citrus sinensis* (Oranžsko), cukrovú trstinu/*Saccharum officinarum* (Maurícius, Fidži, Mozambik), agávu sisalovú - sisal/*Agave sisalana* (Turks a Caicos), ryžu/*Oryza* (Vietnam, Guinea, Laos), pšenicu/*Triticum* (Uzbekistan, Zimbabwe, Bielorusko), proso/*Panicum* (Mauretánia, Niger), kukuricu/*Zea* (Zimbabwe, Mozambik), jutu/*Corchorus* (Pakistan), čajovník/*Thea* (Pakistan), ľan siaty/*Linum usitatissimum* (Bielorusko). Okrem poľnohospodárskych zmien environmentu sa do niektorých znakov premietli aj exploatačné aktivity, napríklad ťažba dreva v Belize (mahagónovníka veľkolistého/*Swietenia macrophylla*) aj s loďou vyzáajúcou mahagón do Európy, ťažba zlata v Ghane, ťažba fosfátov na Nauru a ťažba iných nerastných surovín (Honduras). Už tradične sa vo viacerých krajinách ustálili, dokonca uzákonnili ako národné (štátne) symboly niektoré kvety, ale aj druhy stromov, i keď nie všetky znázornili v ich znakoch. Väčšina z nich vyniká estetickým vzhľadom, farebnosťou alebo veľkosťou, prípadne zvláštnym tvarom (napríklad fľaškovitým kmeňom) alebo zriedkavým až endemickým výskytom, prípadne sa viaže k historickým udalostiam, štátnemu náboženstvu alebo k folklóru. Kým pre Slovákov je tradičným neoficiálnym (neuzákoneným) národným symbolom lipa malolistá (*Tilia cordata*), pre Nemcov, Estónov, Walesanov a Írov dub zimný (*Quercus petraea*), pre Dánov buk lesný (*Fagus sylvatica*), pre Grékov a Talianov oliva európska (*Olea europaea*) spolu s vavrínom bobkovým (*Laurus nobilis*). Olivová ratolesť sa dokonca stala všeobecne symbolom mieru a vavrínový veniec symbolom víťazstva. Vo Finsku sa stala národným stromom breza previsnutá (*Betula pendula*), ktorá spolu prevažne s brezou plstnatou (*Betula pubescens*) tvoria aj symbolické stromy Rusov. V Poľsku ide o vrbu babylónsku (*Salix babylonica*), v Srbsku o smrek omorikový (*Picea omorica*), v Škótsku o borovicu lesnú – sosnu (*Pinus sylvestris*), v Portugalsku o dub korkový (*Quercus suber*), na Cypre o dub jelšovolistý (*Quercus alnifolia*), v Arménsku o slivku čerešňoplodú – myrobalán (*Prunus cerasifera*), v Japonsku o čerešňu japonskú – sakuru (*Cerasus japonica*), v Kórei a Číne o reliktné ginkgo dvojločné (*Ginkgo biloba*), prípadne kvitnúcu slivku čínsku (*Prunus mei*), v Pakistane o mandľu obyčajnú (*Amygdalus communis*) a s prechodom do vysokohorského prostredia o céder himalájský (*Cedrus deodara*), v Bhutáne o cyprus

Znak Senegalu - baobab

Erb mesta Filakova

kašmírsky (*Cupressus cashmeriana*), v Myanmare o santalovec indický – paduak (*Pterocarpus indicus*), ktorý sa stal so sambakom – jazmínom sambakovým (*Jasminum sambac*) aj národnou drevinou Filipín (sambak osobitne v Indonézii). V Malajzii tento druh nahrádza ibišteľ čínsky (*Hibiscus rosa-chinensis*), v sultanáte Brunej diélnia polokrovitá – simpór (*Dillenia suffruticosa*), v Kambodži z ánonovitých rumdul (*Mitrella mesnyi*), resp. na hranici s thajskou provinciou Sisaket melodorum krovitý – diablov strom (*Melodorum fruticosum*). V Indii a Bangladéši sa podľa budhistických a hinduistických tradícií stal národným stromom banyán – figovník bengálsky (*Ficus bengalensis*), ktorého hlavný kmeň dosahuje obvod až 10 m a výšku 50 m. Tento dopĺňa chlebovník rôznolistý – jackfruit (*Artocarpus heterophyllus*). V Guatemale už oddávna Mayovia považovali za posvätný strom vlnovec päťčinkový (*Ceiba pentandra*) a za národný kvet líkstu čistú (*Lycaste virginalis*). V Belize ide o spomenutý mahagónovník veľkolistý (*Swietenia macrophylla*) spolu s čiernou orchideou (*Encyclia cochleata*), v Dominikánskej republike o mahagónovník pravý – caoba (*Swietenia mahagoni*), v Paname o lajnovcec bezlupienkový (*Sterculia apetala*), v Brazílii o brazílske drevo – cezalpinu ježatú (*Cesalpinia echinata*) spolu s palmou kráľovskou venezuelskou (*Roystonea oleracea/venezuelana*), i keď na viacerých miestach tu uctieujú a využívajú heveu

Ravenala madagaskarská – palma pútnikova

madagascariensis), Juhoafrickú republiku nohovec širokolistý (*Podocarpus latifolius*), Tanzániu dalbergia čiernodrevá – mpingo (*Dalbergia melanoxylon*) využívaná v drevorezbárstve, Austráliu akácia hustokvetá (*Acacia pycnantha*), ktorú v poslednej dobe dopĺňa jeden z najstarších stromov na svete („živá skamenelina“ staršia ako 200 mil. rokov) – až 40 m vysoká druhohorná volemia vznešená (*Wollemia nobilis*), objavená iba 10. septembra 1994 Davidom Noblem v Novom Južnom Walese asi 150 km severozápadne od Sydney v Blue Mountains (dnes v NP Wollemi). Na Novom Zélande sa takto prístupuje k 50 m vysokej araukárii kauri – damarovníku južnému (*Agathis australis*), ktorý rástol pôvodne na 1,2 mil. ha (dnes 140 ha). Novozélandským štátnym kvetom sa stali sofora drobnolistá – kowhai (*Sophora microphylla*), resp. sofora štvorkrídla (*S. tetraptera*). Každý štát USA a každá provincia Kanady majú svoj „štátny strom“ i „štátny kvet“. Medzi „štátnymi stromami“ nechýba sekvojovec mamutí (*Sequoiadendron giganteum*) v Kalifornii, duglaska tisolistá (*Tsuga menziesii*) v Oregone, jedľovec rôznolistý (*Pseudotsuga heterophylla*) vo Washingtone, jedľovec kanadský (*Tsuga canadensis*) v Pensylvánii, tuja riasnatá (*Thuja plicata*) v Britskej Kolumbii, borovica hladká – vejmutovka (*Pinus strobus*) v Maine, Michigane a Ontariu, borovica oriešková (*P. monophylla*) v Nevade, borovica ťažká (*P. ponderosa*) v

Dryádka osemľupienková – kvet Islandu

parakaučukovú (*Hevea brasiliensis*). Národnými drevinami sa stali: v Kolumbii najvyššia palma na svete (60 m) – voskovník quindijský (*Ceroxylon quindiuense*), v Chile araukária andská (*Araucaria araucana*), v Peru a Bolívii posvätný kvet inkov – kantuta krušpánolistá (*Cantua buxifolia*) spolu so strelčiovitou helikóniou zobákovitou – patujú (*Heliconia rostrata*), na Jamajke guajak posvätný (*Guaiacum sanctum*), na Antigue a Barbude kombretovitý „čierny olivovník“ – bucida rohatá (*Bucida buceras*) a agáva karatto (*Agave karatto*), v Chile zvonovitá lapagéria červená – copihue (*Lapageria rosea*), v Dominike „karibské drevo“ sapanovitá sabinea kýlovitá (*Sabinea carinalis*). Pre pôsobivú farebnosť kvetov sa v Uruguayi národnou rastlinou stal koralník hrebenitý – ceibo (*Erythraea crista-galli*) so žltokvetým – peltoforom pochýbnym (*Peltophorum dubium*); tiež v Argentine, kde ceibo dopĺňa jakaranda mimozolistá (*Jacaranda mimosifolia*). Republiku Sv. Krištof a Nevis a americké Mariánske ostrovy reprezentuje tzv. horiaci strom – flamboyant – červenokvetá cezalpinová poinciana kráľovská (*Delonix regia*), Trinidad a Tobago marenovitá varševicia šarlátová (*Warszewiczia coccinea*), Mexiko Montezumov tisovec pichľavý – ahuehuete (*Taxodium mucronatum*), Madagaskar mohutný baobab madagaskarský (*Adansonia*

Papyrusový motív hlavíc stĺpov v Luxore

Montane, borovica červená (*P. resinosa*) v Minnesote, borovica podhorská (*P. monticola*) v Idahu, borovica kadidlová (*P. taeda*) v Arkansase, borovica močiarna (*P. palustris*) v Alabame, borovica sladká (*P. edulis*) v Novom Mexiku, borovica stočená (*P. contorta*) v Alberte, smrek pichľavý (*Picea pungens*) v Utahu a Colorade, smrek čierny (*P. mariana*) v Newfoundlande, smrek biely (*P. glauca*) v Južnej Dakote a Manitobe, smrek sitkanský (*P. sitchensis*) v Aljaške, jedľa balzamová (*Abies balsamea*) v Novom Brunswicku, jedľa plstnatoplodá (*Abies lasiocarpa*) v Yukone, smrekovec americký (*Larix laricina*) v Severozápadnom teritóriu, tisovec dvojradový (*Taxodium distichum*) v Louisiane, ľaliovník tulipánokvetý (*Liriodendron tulipifera*) v Indiane, Kentucky a Tennessee, dub virginický (*Quercus virginiana*) v Georgii, dub šarlátový (*Q. coccinea*) vo Federálnom distrikte Kolumbia, dub veľkoplodý (*Q. macrocarpa*) v Iowe, dub biely (*Q. alba*) v Marylande, Illinois a Connecticute, dub červený (*Q. rubra*) v New Jersey a na Ostrove princa Edwarda, topol' deltolistý (*Populus deltoides*) v Nebraske, Kansase a Wyomingu, brest americký (*Ulmus americana*) v Massachusetts a Severnej Dakote, cezmina tmavá (*Ilex opaca*) v Delaware, parkinzónia floridská (*Parkinsonia florida*) v Arizone, hikoríia pekanová (*Carya illinoensis*) v Texase, javor červený (*Acer rubrum*) v Rhode Island, javor cukrodarný (*Acer saccharophorum*) v Západnej

Plesnivec alpský – kvet Rakúska a Švajčiarska

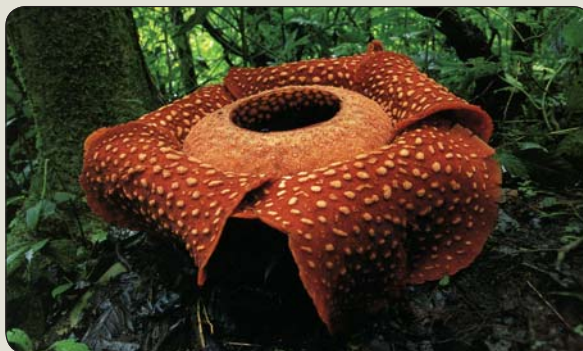
Virgíni, New Yorku a Vermonte, judášovec kanadský (*Cercis canadensis*) v Oklahome, breza papierová (*Betula papyrifera*) v New Hampshire a Saskatchewan, breza alleghanská (*Betula alleghaniensis*) v provincii Quebec, sabal menší (*Sabal palmetto*) na Floride a v Južnej Karolíne, pagaštan holý (*Aesculus glabra*) v Ohiu, magnólia veľkokvetá (*Magnolia grandiflora*) v Mississippi, svičkovec molucký – kamisi (*Aleurites moluccana*) na Havajských ostrovoch spolu s banyánom, vlnovec päťčinkový (*Ceiba pentandra*) na Portoriku. V Austrálskom zväze sa štátnymi rastlinami stali: v ACT modrá zvoncová wahlenbergia kráľovská (*Wahlenbergia gloriosa*), Novom Južnom Walese telopea prenádherná (*Telopea speciosissima*), Queenslande orchidea dendrobium lišajovitá (*Dendrobium phalaenopsis*), Južnej Austrálii svainsóna pekná (*Swainsona formosa*), Viktórii pavresovec vŕtáčny (*Epacris impressa*), Západnej Austrálii endemická kenguria labka červenozelená (*Anigozanthos manglesii*), Tasmánii eukalyptus guľatoplodý (*Eucalyptus globulus*) a v Severnom teritóriu „púštna ruža“ – bavlník (*Gossypium sturtianum*). V niektorých amerických štátoch sa ich „štátnymi kvetmi“ stali kvety drevín, napríklad na Floride citrónovníka pomarančového – pomarančovníka (*Citrus sinensis*), v Delaware broskyne obyčajnej

(*Persica vulgaris*), v Louisiane magnólie veľkokvetej (*Magnolia grandiflora*), v Missouri hlohu mäkkého (*Crataegus mollis*), v New Hampshire orgovánu obyčajného (*Syringa vulgaris*), v Južnej Karolíne jazmínovca vďyzeleného (*Gelsemium sempervirens*), vo Virgínii drieňa floridského (*Cornus florida*), v Britskej Kolumbii drieňa Nuttallova (*C. nuttallii*), vo Washingtone rododendronu veľkolistého (*Rhododendron macrophyllum*) a v Západnej Virgínii rododendrona najväčšieho (*R. maximum*). Viaceré regióny si zvolili za svoj symbol voľne rastúce ruže/*Rosa* (Severná Dakota prériovú/*R. arkansana*, Georgia čerokézsku/*R. laevigata*, Iowa divú/*R. pratincola*, Alberta ihlovitú/*R. acicularis*), fialky/*Viola* (Rhode Island - dlaňovitá/*V. palmata*, New Jersey - kôpkovitá/*V. sororia*, Wisconsin - motýľovitá/*V. papilionacea*), kosatec/*Iris* (Tennessee - klincovitý/*I. passiflora*, Maine - nebovomodrý/*I. giganticaerulea*), ďatelínu lúčnu/*Trifolium pratense* (Vermont), cínii pôvabnú/*Zinnia elegans* a pivonku bielokvetú/*Paeonia lactiflora* (Indiana), trojlist veľkokvetý/*Trillium grandiflorum* (Ontario, Ohio), poniklec otvorený/*Pulsatilla patens* (Manitoba), poniklec zachlpený/*Pulsatilla hirsutissima* (Južná Dakota), lupínu mäsitú/*Lupinus subcarneus* (Texas), kalmiu širokolistú/*Kalmia latifolia* (Connecticut), mahóniu ostrolistú/*Mahonia aquifolium* (Oregon), foradendron bieloplodý/*Phoradendron leucarpum* (Oklahoma), ranostaj pestrý/*Coronilla varia* (Pensylvánia), črievičník kráľovský/*Cypripedium reginae* (Minnesota, Ostrov Princa Edwarda), orlíček modrý/*Aquilegia coerulea* (Colorado), nezábudku alpskú/*Myosotis alpestris* (Aljaška), slnčovku kalifornskú/*Eschscholtzia californica* (California), pajazmín oranžový/*Philadelphus lewisii* (Idaho), epigéu plazivú/*Epigaea repens* (Massachusetts, Nova Scotia), rudbekiu chlpatú/*Rudbeckia hirta* (Maryland), leviziu trvácú/*Lewisia rediviva* (Montana), palinu trojzubkovú/*Artemisia tridentata* (Nevada), ľaliu prériovú/*Lilium philadelphicum* (Saskatchewan), vrbovku úzkolistú/*Epilobium angustifolium* (Yukon), biely kalochortus Nuttallova - sego/*Calochortus nuttallii* (Utah), dryádku osemľupienkovú/*Dryas octopetala*

Protea artičoková - štátny kvet Juhoafrickej republiky

(Severozápadné teritórium), ktorú vyhlásili aj za národný kvet Islandu. Obdobne margarétu bielu/*Leucanthemum vulgare* okrem Severnej Karolíny tiež v Lotyšsku. K exotickjším „štátnym rastlinám“ patria kaktusovec obrovský - saguaro (*Carnegiea gigantea*) v Arizone, kvitnúca juka sivá (*Yucca glauca*) v Novom Mexiku, ibištek havajský (*Hibiscus brackenridgei*) na Havaji, indiánsky „prériový oheň“ - červená kastileja ľanolistá (*Castilleja linariifolia*) vo Wyomingu, mäsožravá saracénia purpurová (*Sarracenia purpurea*) na Newfoundland. Kým zlatobyľ kanadskú (*Solidago canadensis*) si vybrali za štátny kvet Kentucky a zlatobyľ obrovskú (*Solidago gigantea*) Nebrasky, na Slovensku ide o nežiaduce invázne rastliny. Slnčnica ročná (*Helianthus annuus*) sa stala kvetom Kansasu, ale aj časti Číny, Ruska a Ukrajiny, kde za národnú rastlinu považujú aj kalínu/*Viburnum*; v Rusku rumanček kamilkový (*Matricaria recutita*) a v Číne všehoj ázijský - žeňšen (*Panax ginseng*), chryzantémovku/*Chrysanthemum*, pi-

Rafležia Arnoldova - štátny kvet Sarawaku

vonku polokrovitú (*Paeonia suffruticosa*), v Srbsku pivonku trojlistú - bozur (*Paeonia triternata*). Národným kvetom Rakúska a Švajčiarska sa stal už dávno plesniviec alpský - Edelweis (*Leontopodium alpinum*), Iránu a Holandska tulipán (*Tulipa*), Iraku, Rumunska a Bulharska ruža (*Rosa*), Slovinska, Španielska a Portugalska klinček (*Dianthus*), ale tiež hortenzia kalinolistá (*Hydrangea macrophylla*) a levandula úzkolistá, resp. širokolistá (*Lavandula angustifolia/latifolia*), Taiwanu kokarda rozkošná (*Gaillardia pulchella*), Cypru cyklámen cyperský (*Cyclamen cyprium*), Izraelu cyklámen perzský - rakefet (*Cyclamen persicum*), Mexika georgína cisárska (*Dahlia imperialis*), Indie a Vietnamu lotos indický (*Nelumbo nucifera*), Srí Lanky leknó hviezdovité (*Nymphaea stellata*) spolu s nagasom - mezuou nagasovou (*Mesua ferrea*), Egypta leknó egyptské/lotosové (*Nymphaea lotus*). V Egypte už od staroveku významnú úlohu vo vývoji zohral šachor papyrusový (*Cyperus papyrus*), ktorého podobu využívali aj pri architektúre stĺpov a vo výtvarnom umení (napr. v Luxore) tak, ako v Grécku pri ozdobe hlavic korintských stĺpov akant trnitý (*Acanthus spinosus*), resp. akant mäkký (*Acanthus mollis*). Za národný kvet sa uznáva v Etiópii kornúťovka africká/kala etiópska (*Zantedeschia aethiopica*), Zimbabwe glorióza korunkatá (*Gloriosa rothschildiana*), Južnej Afrike protea artičoková (*Protea cynaroides*), Laose krásňolist žilkovaný (*Calophyllum inophyllum*), Nikarague pluméria červená (*Plumeria rubra*), Paraguayi, Venezuele a Brazílii trubače (*Tabebuia impetiginosa*, *T. chrysantha*, *T. alba*, *Tecoma chrysostricha*), Thajsku

Korunkovka strakatá - kvet švédskeho Upplandu

kasia rúrkovitá (*Cassia fistula*), Bhutáne modrý pamak veľkokvetý (*Meconopsis grandis*), Kuvajte astrovitý ar-faj (*Rhanterium epaposum*), Švédsku linnéovka severná (*Linnaea borealis*), Nórsku vres obyčajný (*Calluna vulgaris*) a lomikameň melinátý (*Saxifraga paniculata/cotyledon*), Finsku konvalinka voňavá (*Convallaria majalis*), Macedónsku, Belgicku, Poľsku a Albánsku mak vlčí (*Papaver rhoeas*), Česku dúška materiná (*Thymus serpyllum*), Bosne ľalia bosnianska (*Lilium bosniacum*), Moldavsku, Estónsku a Nemecku nevädza poľná (*Cyanus segetum*), Chorvátsku kosatec chorvátsky (*Iris croatica*), Jordánsku kosatec čiernasty (*Iris nigricans*), Andorre narcis biely (*Narcissus poeticus*), Lesotho aloe mnoholistá (*Aloe polyphylla*), na Malte pranevädza hrubolistá (*Palaeocyanus crassifolius*), Bermudách mečovka bermudská (*Sisyrinchium bermudiana*), Tahiti gardénia tahitská (*Gardenia taitensis*), Tonge garcínia pagutaperčová - heilala (*Garcinia pseudoguttifera*). Viaceré štáty si vybrali za svoj národný symbol orchideu (katleje, vandy, brasavoly, likasty, peristérie, lišajovce...) napríklad Kolumbia (*Cattleya trianae*), Venezuela (*Cattleya mossiae*), Kostarika (*Cattleya skinneri*), Brazília (*Cattleya labiata*), Singapur (hybrid *Vanda Miss Joaquim* = *Vanda teres* x *Vanda hookeriana*), Honduras (*Brassavola digbiana*), Ekvádore (*Lycaste virginalis*), Panama (*Peristeria elata*), Seychely (*Angraecum eburneum*), Indonézia (*Phalaenopsis amabilis*). V niektorých štátoch majú svoje rastliny aj nižšie územnosprávne celky až mestá, napríklad Sarawak lišajovec pôvabný (*Phalaenopsis bellina*), Sumatra ralféziu Arnoldovu (*Rafflesia arnoldii*), ktorej zápachajúci oranžový kvet dosahuje priemer 1 m a hmotnosť 15 kg; Grónsko kyprinu širokolistú (*Chamaerion latifolium*), Guam bugénvileu úhľadnú (*Bougainvillea spectabilis*), Quebec kosatec strakatý (*Iris versicolor*), Nunavut mak arktický (*Papaver radicum*), vo Švédsku Jämtlands Län tmavohlávkú čiernu (*Nigritella nigra*) a Uppland korunkovku strakatú (*Fritillaria meleagris*). V Severnej Kórei sa z politických dôvodov národnými kvetmi stali vyšľachtené hybridy - orchidea (*Dendrobium*) kimilsungia nazvaná po Kim Il Sungovi/Kim-ir-senovi a begónia (*Begonia*) kimjongilia pomenovaná po jeho synovi a súčasnom vodcovi Kim Jong Illovi.

„A o odev prečo ste ustarosteni? Vidíte poľné ľalie, ako rastú, nenamáhajú sa a nepradú; hovorím vám: Ani Šalamún v celej svojej nádhere nebol tak oblečený ako jedna z nich.“

(Nový zákon, Mt. 6,28 - 29)
RNDr. Jozef Klinda